

Hannah Arendt materiaalisena media- ja julkisuusteoreetikkona

Viime vuosina teknologian vaikutukset ihmisiin ja yhteiskuntaan ovat olleet lukuisten analyysien kohteina niin median ja viestinnän tutkimuksessa kuin yhteiskuntatieteissä laajemminkin.

Kasvaneesta kiinnostuksesta huolimatta teknologisen toimijuuden tarkastelu osana julkisen toiminnan teoriaa on kuitenkin jäänyt vähälle huomiolle.

Tutkimukseni esittää näkökulman keskusteluun tulkitsemalla filosofi Hannah Arendtia materiaalisena mediateoreetikkona. Viestinnän tutkimuksen piirissä Arendtia on lähestytty lähes yksinomaan ”habermasilaisen linssin” kautta. Hänet on nähty ensisijaisesti modernina politiikan ajattelijana, joka halusi suojella vapaan, julkisen toiminnan aluetta työn välttämättömyyttä ja valmistamisen instrumentaalisuutta vastaan. Sen sijaan tulkintani Arendtin käsitteistä *maa*, *maailma*, *mones* ja *common sense* korostaa Arendtin ajattelun uusmaterialistisia ulottuvuuksia, joiden unohtaminen jättää hänen keskeisen käsityksensä yhteisestä maailmasta pinnalliseksi. Tulkintaani vasten myös Arendtin kartesiolaisen dualismin sekä modernin teknologian kritiikki tulee helpommin ymmärrettäväksi. Sen sijaan, että hän jakaisi maailman objekteihin ja subjekteihin, Arendt korostaa maailmassa toimimisen intersubjektiivista luonnetta.

Samalla hänen keskeiset teoksensa *The Human Condition* ja *The Life of The Mind* avautuvat filosofiselle keskustelulle tavalla, joka resonoi yhteiskunnallisen teknologiatutkimuksen ja mediaekologian keskeisten lähtökohtien kanssa. Erityisesti kriittisen posthumanismin suunnalta ponnistavat teknologian teoreetikot ovat pyrkineet käsitteellistämään ei-inhimillistä toimijuutta ja arvostelleet humanismin ihmiskeskeistä maailmankuvaa riittämättömäksi. Ehdotan, että Arendtin pohjalta on mahdollista tarkastella julkista tilana, joka syntyy inhimillisen ja ei-inhimillisen vuorovaikutuksen tuloksena.